سخن سردبیر

آزمون دکتری

طی چند دوره گذشته انتخاب دانشجو در مقطع دکتری تخصصی به صورت نیمه متمرکز انجام می‌شود. در این روش متقاضیان در آزمون متمرکز چهارگزینه‌ای سازمان سنجش که از چند موضوع درسی بوده شرکت کرده و داوطلبان پذیرفته شده در آن به صورت، چند برابر ظرفیت به دانشگاه‌ها جهت انجام مصاحبه و انتخاب معرفی می‌شوند.

در بررسی نحوه آزمون انتخاب دانشجوی دکتری تخصصی شاید سه سوال اصلی مطرح باشد.

۱- این روش انتخاب دانشجو دکتری تخصصی آیا در جای دیگری از دنیا هم انجام می‌شود؟ یا اینکه روش خاص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران است؟

۲- بخش متمرکز و چهارگزینه‌ای این آزمون چه ویژگی‌هایی دارد؟

۳- ویژگی‌های بخش مصاحبه این آزمون کدام است؟

در اینجا فقط به بررسی روش انجام مصاحبه، بدون هیچ اظهارنظری می‌پردازیم. سازمان سنجش چند برابر ظرفیت، دانشجو به هر گروه علمی در هر دانشکده معرفی کرده و آنها را موظف می‌کند در یک روز (که از طرف سازمان سنجش مشخص شده) مصاحبه علمی و آزمون زبان انگلیسی انجام شود. ضمنا مدارج، مدارک و دانسته‌های علمی متقاضی نیز بایستی بررسی و نمره‌دهی شود. نام هر متقاضی با توجه به رتبه‌ای که در آزمون متمرکز آورده ممکن است به چند گروه و دانشکده و دانشگاه در شهرهای مختلف کشور ابلاغ شود. در هر صورت، متقاضی موظف است در صبح روز مصاحبه خود را به گروه مربوطه معرفی نماید. تعداد معرفی شده‌ها به هر گروه علمی با توجه به ظرفیت آن گروه بین ده نفر تا چند ده نفر می‌تواند باشد. در جلسه مصاحبه، اعضا هیئت علمی از داوطلبان به صورت شفاهی و فردی مصاحبه علمی به عمل می‌آورند. مدت مصاحبه هر فرد با توجه به تعداد معرفی شده‌ها حدود ده دقیقه تا چند ده دقیقه خواهد بود که از ساعت ۸ یا ۹ صبح شروع و تا آخرین داوطلب ادامه خواهد داشت. محدودیت زمان، تعداد داوطلبان، انجام به موقع آزمون و رفع مسئولیت، تعیین کننده تعداد پرسش‌های اعضا هیئت علمی و در نهایت سرعت انجام مصاحبه در بالاترین سطح علمی کشور است. در هر صورت، به طور میانگین در مدت ده تا بیست دقیقه یک داوطلب بر اساس چند سوال ارزیابی و نهایتا بعد از تقریبا چهار سال به درجه PhD نائل می‌شود و یا اینکه بر اساس

[Downloaded from mg.genetics.ir on 2026-11-25]

[DOR: 20.1001.1.20084439.1392.8.2.13.7]

همان بررسی چند دقیقه‌ای نمی‌تواند وارد این مرحله شود و برای همیشه یا حداقل آن سال از ورود به این دوره محروم می‌شود. البته احتمالا می‌تواند سریع با اتوبوس خود را برای آزمون علمی دیگر به شهر و دانشگاه دیگری برساند. بدین صورت به مدت تقریبا یک هفته همهٔ دانشکده‌های متقاضی، دانشجویان خود را از بین سیل متقاضیان انتخاب کرده و بقیه متقاضیان به اضافه متقاضیان جدید خود را برای سال آینده آماده خواهند کرد.

به خاطر دارم که یک بار برای بررسی غده تیروئید به پزشک مراجعه نمودم و ایشان مرا به آزمایشگاه برای آزمون بیماری معرفی کردند. با ورود به آزمایشگاه، خانم منشی معرفی نامه مرا گرفت و بلافاصله با سرعتی فوق تصور، با پرسش از من مشخصات مرا وارد کامپیوتر کرد. کاغذی به دست من داد و گفت درِ روبرو . درِ روبرو را باز کردم یک صندلی جلویم بود خانمی گفت: بشین! آستین چپ را بالا بزن و بلافاصله با آمپول که آماده بود خون گرفت و گفت درِ روبرو. در را باز کردم وارد شدم خانمی پشتِ در گلوی مرا گرفت غده تیروئید را لمس کرد روی کاغذ علامتی گذاشت و گفت درِ روبرو. وارد شدم خانمی گفت ترازو . هنوز خودم وزن خودم را ندیده بودم که در کاغذ نوشت و گفت درِ روبرو. وارد شدم میز بسیار بزرگ و شخصی با عینک پشت میز به من گفت برگه، دارو می‌خوری؟ خیر. روی برگه علامتی زد و با دست درِ سمت چپ را نشان داد و من که دیگه کاملا هول شده بودم و نفر بعد هم پشت سر من آمده بود با سرعت از در خارج شدم. خانمی پشت میز کوچک روبرو بود که برگه‌ای دست من داد و گفت قابل شما را ندارد. گفتم من بیمه هستم گفت ما بیمه نیستیم. دو هفته دیگه جواب آماده است. بعد از اینکه از آن مجموعه پزشکی علمی تخصصی از شوکِ سرعت بیرون آمدم متوجه شدم مجموعا یک دقیقه و ۴۲ ثانیه طول کشیده است. یعنی از شروع کار تا دریافت جواب دو هفته و یک دقیقه و ۴۲ ثانیه.

در هر صورت در درمان تیروئید تعداد زیاد بیماران، امکانات محدود و نگاه اقتصادی شاید علت این همه سرعت باشد ولی در ورود به دوره دکتری علت انتخاب این روش چه می‌تواند باشد؟ آیا انجام این روش با نظر استادان دانشگاه‌ها بوده است؟ آیا قرار دادن افراد در چنین جایگاه و ظرفیت علمی نیاز به تامل و بررسی بیشتری را نمی‌طلبد؟

[Downloaded from mg.genetics.ir on 2026-11-25]

[DOR: 20.1001.1.20084439.1392.8.2.13.7]